

לפני שאתאר את מימצי מבקר המדינה, חשוב לדעת כי הכתבה ב"הנוגס" הזה חשפה או לראשונה כי בן-עמי אישית וחברותיו היו בעלי 10% בשתי חברות-מקרקעין הדרים נתניה. חברות אלה נקראו דרום נתניה ולב נתניה. והן רכשו שטח ליד בית גולדמינץ, בגוש 7941. שני חתמי של בן-עמי היו גדולי הקבלנים של נתניה. הכתבה או תיארה כיצד כפה בן-עמי את הקמת בית גולדמינץ ליד קרי-קעותיו, כדי להעלות את ערכן.

שיכון לפקידו מס"ההכנסה

במאוס 1973 החליטה עיריית נתניה על הקמת חברת לאמנות לפעולות שונות בשם נצ"ב ("נכסי צאן ברזל") נתניה. בעלייה-מניות היו ראשי-העירייה, עובד בן-עמי ושני סגניו, וביניהם ראש העירייה של היום, אברהם ברימנחם. מישרדי-הפנים סיי רב לאשר את הקמתה, וברעמי רשם אותה כחברה פרטית, וכך עקף את מישרד-הפנים. שתי הפעולות הראשונות של החברה היו רכישת שני שטחים להקמת שיכון לקצינים בשירות-קבע בנייה-מקום. לחברה היה הון של 3 (שלוש!) ל"י — ושלוש המניות חולקו לברעמי ולשני סגניו, "בשם העירייה".

ראש העירייה הקים ועדה של שבעה קצינים מבני-העיר, שהפיצה חוזרים ל"רכישת דירות בשכונות החדשות. נרשמו מאות קצינים ונאספו כמה מיליוני לירות. עליו ההסכם עם צה"ל היתה צריכה לקום ועדה משותפת לעירייה ולאגף כוח-אדם במטכ"ל, לאישור המועמדים. הדבר לא קיים.

ראש העיר בן מנחם, "לא הזמנתי לישיבה".

עתה באה הפצצה הגדולה של המבקר, בעמוד 8 של ה"נוגס" שרו: "במהלך הביקורת הועלתה התייחסות בן מנחם החברה לבן-עובד-מדינה בכיר, ששימש בתפקיד קוד של סגן נציב מסי-הכנסה, כי דבר הכללת קבוצה של 25 אנשים

בתוכנית השיכון, שרובם עובדי נציבות מסי-הכנסה (ושל יחידות ממשלתיות אחרות) וכו', פרט לשניים, אינם תושבי נתניה.

"אמנם, התוכנית לא הוצאה לפועל, אף על פי כן לא נראה לביקורת כי מגע מסוג זה רצוי מבחינת השמירה על טוהר ה"מידות. בשנים לב להיבט זה הפנה מבקר המדינה את תשומת לב היועץ המימשי לממשלה לעניין".

שים לב: מדובר בשטחים חקלאיים. ראש העירייה השתמש בנימוק של הקמת שיכונים לקציני-צבא כדי לקבל עליהם אישורי-בנייה בוועדה המקומית לתיכנון עיר. מנהל החברה, שהוא עובד בן-עמי, הציע לפקידים בכירים של מסי-הכנסה (אותו מוסד שעמו עשה סמוך לכך או קודם-לכן הסדרים מדי-מימים) להשתלב בתוכנית. המגזל סגור. מובן שאין קשר בין שני הדברים — אך אילו היה מתעורר חשד של שוחד, לא היה זה משנה אם אכן ניתן או לא. החוק אינו אומר שעל השוחד להינתן בפועל. מספיקה הכוונה לתיתו, הנכונות לתיתו, כדי לעבור עבירה פלילית. כל זאת יודע הטב לפרקליטות המדינה, הזומרת עדיין, באוקטובר 1977! — את מימצי המבקר, וכיצד הם קשורים בהסדרים-המס של בן-עמי.

חצי מיליון מתחת לשולחן

רכישת שני השטחים לשיכון פקידו מסי-הכנסה של בן-עמי יש היבט נוסף, שמבקר המדינה לא גילה אותו. מ"ס, מסתבר כי השטחים שחברת נצ"ב רכשה היו אף הם בגוש 7941, אותו הגוש שבו היו לחברות דרום נתניה ולב נתניה שטחים חקלאיים. בן-עמי היה שותף ב"10% בשתי חברות אלה.

על-ידי הקמת השיכון סמוך ל"קרקעותיו הוא מעלה את ערכן פי כמה.

זהו עבירה חמורה, שכן אסור לראש-עירייה או לנבחרי-ציבור אחר לפעול ב"כספי העירייה ומנגנונה לתועלתו האישית. נוסף לכך, אין המבקר כותב מי הן החברות שמהן רכשה נצ"ב את השטחים לשיכון פקידו מסי-הכנסה. האם אלה הן שתי החברות של בן-עמי עצמו?

כאילו לא די בכל החומר שהובא עד כה, ממשיך מבקר-המדינה להדהים. מסתבר כי נעשו גניבות פשוטות בחברת נצ"ב.

כך, למשל, גינהל בן-עמי משאומתן עם חברה מסוימת שאין המבקר מזהה אותה (חברה ג') לרכישת שטח שאותו רכש בסוף מחברה ב', משום מה לא נחתם הסכם עם חברה ג'. בן-עמי נתן מכספי נצ"ב 500 אלף לירות דמי-יזומן לחברה ג'.

מבקר-המדינה קובע (עמוד 14) כי כפרוטוקול של ועדת-הכספים של העירייה, שבו נידונה העיסקה, לא הוזכר תשלום זה, ואין תיעוד המוכיח שהובא לידעת יתר מנהל די "נצ"ב": המבקר אינו מקבל את הסבריו של בן-עמי לתשלום זה. אולם אין הוא מליץ להעביר לחקירת המישרה את הנושא. אולי מפני שאינו יודע מי הן חברות ב' וג'.

הוצאות ללא אסמכתאות

פרשה תמוהה אחרת (עמ' 35) נוגעת לתשלום של חב' נצ"ב למנהל בן-עמי, תשלום של 20 אלף לירות במאי 1973, מזה 8000 במוזמן. בתיקי החברה לא נמצא כל תיעוד המסביר את ההוצאות הללו. גם זאת אין המבקר מעביר לחקירת המישרה.

המבקר ממשיך באותו עמוד ומספר כי נצ"ב הוציאה צ"ק בסך 6.8 מיליון לירות לרכישת השטח מחברה ב'. אולם מיכתבי החברה המוכרת מראים כי קיבלה רק 6.7 מיליון לירות. קובע המבקר: "לא התקבל הסבר לשימוש שנעשה בסכום האמור ש"שולם לראש-העירייה, ובסכום העודף ש"שולם לתחנוך".

פירוש הדבר: נעלמו 100 אלף לירות מכספי החברה העירונית, ואין המבקר ממויץ להעביר זאת לחקירת המישרה.

על אותו שטח שנרכש היה פרס מניב, והמבקר קובע כי הפרי לשנת-המכר נמכר

אף הוא לנצ"ב. המבקר קובע כי "אין תיעוד על הסכום ששולם עבור הפרי ועל התמורה שנתקבלה ממכירתו".

גם לגבי ציקים אחרים, בסכום כולל של 321 אלף לירות, שהוציאה נצ"ב, קובע המבקר: "ב"חשבונית החברה נרשמו רוב סכומי-הציקים בסעיף הוצאות משותפות עם חברה ב', אולם לא נמצאו אסמכתאות למהות התשלומים".

מימצי המבקר הביאו, לדברי עורך-הדין אריה קמר, המטפל מטעם העירייה ב"נצ"ב, לחקירה יסודית של פעולות החברה. קמר אומר כי בקרוב תעביר העירייה ל"מישרדי-הפנים מימצי חקירה של מומחים או בייקטיביים.

בן-עמי

אינו זוכר

עוד בן-עמי, שאלו פניתי בבקשת הסברים לדברי מבקר-המדינה, הגיב כי אינו יכול לתת עתה תשובה על דברים שאינו מטפל בהם, וטיפול בהם מוזמן. הוא מסר למבקר-המדינה בדיוק את תגובותיו, ושמועות עימו חליפת-מיכתבים עם המבקר בעניין. התכתבות זו, אמר בתשובה ל"שאלה, היתה לפני פירסום הדו"ח. הוא מסר את כל הסברים שהיו לו, ואינו אח"ראי למה שאומרים.

בן-עמי הוסיף כי הציע בזמנו לעירייה להשלים את הפרוייקטים, אולם ראש-העירייה הנוכחי, ברימנחם, פחד פן התוכנית תצלחנה, כיוון שזה ייקוף לזכותו של בן-עמי. לכן החליט ברימנחם לקבור את הפרוייקטים, שניתן היה להשליםם, ולפי תור בעיות של קציני-צבא וחייבים. זהו מופעל גדול, שירד כנראה לטמיון, סיים בן-עמי את דבריו, והדגיש כי כל פעולה היתה בידיעה ועדת-הכספים של העירייה.

ראש העירייה הנוכחי, ברימנחם הגיב אף הוא על דו"ח מבקר-המדינה.

תגובתו, שהומצאה ככתב-בי-אמצעות עורך-הדין אריה קמר, אומרת, בין השאר:

● המטרה שלשמה הוקמה חברת נצ"ב היתה הינה מטרה ציבורית מובהקת, הי עשויה להביא ברכה רבה לתושבי העיר, על-ידי השגת שטח לבנייני ציבור כמו בית-החולים, שיכון קציני צבא-הקבע, בתי ספר, גנים, מיגרשי משחקים וכו"ב.

● כפי ש-מציין מבקר-המדינה בסעיף 5 של דו"ח הביקורת, התקיימה בחודש נורמבר 1973, זמן קצר לפני הבחירות הי אחרונות למועצת העירייה, אסיפה מכוננת של החברה, שבה נקבעו סמכויות הירשבי ראש של מועצת המנהלים, עובד בן-עמי, ונמסרה לו וכתו-החתימה בשמה של החברה. לאותה אסיפה מכוננת לא הוזמן הד"ר ברימנחם, והוא לא היה מודע להחלטות שנתקבלו בה.

● מיד לאחר בחירתו של ראש-העירייה הנוכחי, הד"ר ברימנחם, לתפקידו, בתחילת שנת 1974, החל לבחון את פעולותיה של החברה ואת התחייבויותיה השונות. אולם מספיק העדר ספרי-חשבוניות מסדרים, יר העדר דוקומנטציה מלאה ושלמה, נבצר ממנו לקבל תמונה מקיפה מפורטת של המתרחש בחברה.

● בסעיף 30 של דו"ח מבקר-המדינה נאמר כי מאז הבחירות לעירייה, בדצמבר 1973, חל מחמת גילויי הבעיות והליקויים, קיפאון כמעט מוחלט בפעילות החברה, אשר לא הופשר עד עתה.

● חרף כל האמצעים המרובים שהושקעו על-ידי ראש העירייה הנוכחי, ועל-ידי הנהלת העירייה, לא ניתן היה להשיג תוצאות חיוביות, מכיוון שמיכשולים גדולים ובלתי-יצויים עמדו בדרכם.

● יש לצפות כי בשבועות הקרובים יושלם הכנת הצעת התמרון לשאלות השונות העומדות בפני הנהלת העירייה הנהלת חברה נצ"ב נתניה בע"מ.

עד כאן תשובת ראש-העירייה הנוכחי, היא מתחמקת, כמובן, מן הגילויים החמורים של מבקר-המדינה, המתייחסים לפעולות קודמו. נראה כי אהוות ראש-העירייה חליפת-מיכתבים עם המבקר, מעשי רעהו בדבריי-נעום.

יגאל לביב

במדינה

העם

הקפה והמר

מי חשוב יותר —

מאות אלפי צרכנים

או קומץ יבואנים?

הממשלה החליטה:

יבואנים!

פרשה קטנה, שנחשפה השבוע, שופכת אור בהיר מאד על סולם-הערכים של ממשלת-הליכוד. במרכזו עומד ספל קפה. אחרי עלייתם המסחררת של מחירי-הקפה בעולם, חלה בהודשים האחרונים ירידה תלולה. המחיר ירד עד כדי מחציתו.

כל צרכני העולם נהנו מירידה זו, כשם שסבלו קודם לכן מן העלייה. כל הצרכנים — מילבד הישראליים.

בארץ נשאר המחיר הגבוה על כנו — פי ששה מחיר הקפה המיובא. כבואו ארצה, מחיר הקפה הנמס מתוצרת הארץ מחולל במחירו למחיר הקפה הנמס המיובא מחו"ל. עליו מוטלים מכסים בשיעור גבוה יותר מאשר על גרעיני הקפה המיובאים לתעשייה.

על הראש. מה גרם לכך? השבוע גילה כתב הארץ את הסיבה.

לפי הסבר רשמי, עודדה הממשלה את היבואנים לאחסן בארץ כמות גדולה של קפה, לכך ייקרה של יבוא. כמות זו נקנתה במחירים הגבוהים הקודמים. כדי לשמור על האינטרס של יבואנים אלה, הקפידה הממשלה את יבוא הקפה במחירים הוגלים החדשים. עד לחיסול מלאי הקפה היקר, כיוון שהצרכנים ממעטים לרכוש את הקפה היקר, או מעדיפים על פניו קפה נמס מתוצרת חוץ, ממילא מתעכב חיסול מלאי הקפה שנרכש במחירי השיא של השוק העולמי.

עץ או פלי. הקפה הפוך מבטא אידיאולוגיה, שניתן לקרוא לה "קפיטליזם הפוך", "סוציאליזם הפוך".

הליברליזם הקלאסי מעניק יתרונות גדודים ליוזמים הפרטיים, אך הוא גם תובע מהם דבר גדול: סיכון אישי. במישטר קפיטליסטי קלאסי יודע היוזם כי הוא יכול להרוויח הרבה, אך גם להפסיד הרבה. הוא כופף לחוקי השוק — חוק ההיצע והביקוש.

המדיניות הממשלתית פוטרת את היוזמים "הפרטיים" מחחית החוק הזה, אם מחירו של המלאי עולה — בעלת-המלאי מרוויח, אם מחירו של המלאי יורד — הצרכן מפסיד. הממשלה מתערבת בתהליכי השוק, לפי מיטב השיטה הסוציאליסטית — אך לא לטובת הציבור, אלא לטובת בעלי-ההון.

נראה כי שיטה זו תואמת את האימרה ההיתולית הצברית: "עץ או פלי — עץ אני מרוויח, פלי אתה מפסיד".

מנגנון

שר-הביטחון לשעבר

כסיכון בטחוני

שר הביטחון לשעבר כסיכון בטחוני

שר-החוץ פרב לשחרר פקוד

במשרדו כמענה שסודות

מדיניים עזורים דיפוד לדיעתו

שי שמעון פרס

עד לפני חמישה חודשים היה שמעון פרס שר-הביטחון ובמסגרת תפקידו לא היה סוד בטחוני, צבאי או מדיני, שלא היה ידוע לו. באותה תקופה היה משה דיין חבר-כנסת מן השורה, ללא תפקיד שלטוני, שכל שיותיו בכנסת הצטמצמו לשיחות עם הח"כ הבידואי לשעבר מוחמד אביר רביע.

יש הטוענים כי שמעון פרס עדיין לא עיכל את המהפך. יותר מכל קשה לפרס לעכל את העובדה שמה שדין הוא אחד השרים הבכירים, המצוי בעניינים הקובעים מדיניות בעוד הוא הובש את ספסלי האופר-זיציה וצריך להתמין לשיחות הרקע והידיע איתן הכטיח ראש הממשלה לערוך עימו באופן סדיר. שיחות מעין אלה נערכו (המשך בעמוד 30)